Årsrapport 2022

Nordens Hus

Norræna húsið
Sæmudargötu 11
102 Reykjavík
+354 551 7030
info@nordichouse.is

Nordens hus styrelse
Sarah Anwar (SVE) ordförande
Bogi Ágústsson (IS) vice ordförande
Julian Owusu (FI)
Lasse Andersson (DK)
Maigun Solmunde (FO)

Direktör
Sabina Westerholm

www.nordichouse.is
Facebook: nordichouservk
Instagram: nordichouseiceland

Nordens Hus

Foto på pärmen: Colette Sadler, ARK 1, Towards a Future Archeology, 2021. Foto: Eythor Arnason.

Inledning

År 2022 fortsatte Nordens hus arbetet med att uppfylla de nordiska statsministrarnas Vision 2030 om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region och målsättningarna i det kulturpolitiska samarbetsprogrammet för perioden 2021-24. Nordens hus vill i första hand föra fram konst och kultur i detta arbete. De varierande perspektiv som konsten kan erbjuda är ovärderliga i en samtid som står inför så många utmaningar vad gäller såväl miljö som sociala frågor.

Årets program planerades holistiskt utifrån visionens målsättningar och tre inriktningar. Samtliga avdelningar i Nordens hus deltog tvärsektoriellt i arbetet. Basen för vår verksamhet utgörs av biblioteksdriften och utställningsverksamheten i utställningshallen Hvelfing och barnbiblioteket. Dessa kompletterades av ett varierat program bestående av samtal, seminarier, projekt, festivaler och övriga konst- och kulturevenemang. Resultatet blev en sammanhängande helhet som visar hur förhållandet mellan människa och miljö kan behandlas och diskuteras ur många olika perspektiv.

Under året satte vi också ett fokus på mångfald och tillgänglighet. Det innebar att se över faciliteterna, men också att garantera att kommunikationen riktade sig till en bred publik och att det fanns representation i både program och strukturer. Satsningen resulterade i ett mångfaldigt konstnärligt program och ett antal seminarier där dessa frågor diskuterades ur olika synvinklar. Genom ett tilläggsbidrag av Nordiska ministerrådet hade vi därtill möjligheten att reagera på Rysslands invasion av Ukraina med ett projekt som omfattade ett curatorsresidens, ett konstnärligt program och etablerandet av en mötesplats för ukrainare som kommit till Island på grund av kriget. Vi ser inte mångfaldsarbetet som en enskild satsning utan som något som ska ha en inverkan på institutionen och dess verksamhet på lång sikt.

I slutet av februari upphörde alla restriktioner med anledning av Covid-19 och vi kunde återgå till att arrangera möten och evenemang utan begränsningar. Totalt besöktes Nordens hus under året av 58 420 personer. Detta innebär en ökning med 25% jämfört med år 2021, men är ännu långt ifrån den nivå vi låg på innan pandemin då vi besöktes av ca 100 000 personer årligen. Det lägre besökarantalet hänger också ihop med det faktum att vi under året kunde inleda den planerade omfattande renoveringen av Nordens hus. Vi hade en hög aktivitetsnivå inom den egna verksamheten, men de begränsningar renoveringen medförde innebar att vi inte kunde hyra ut utrymmen till externa partner i samma omfattning som tidigare.

Vi är tacksamma över att ha erhållit finansiering för renoveringen och att vi således kan säkerställa att den ikoniska byggnaden mår bra och kan fortsätta vara en central plats för nordisk konst, kultur och samhällsdiskussion på Island för en bred och mångfaldig publik.

Sabina Westerholm,
direktör

1.

Huvudtal

Intäkter

Nordens hus mottog en basbeviljning från Nordiska ministerrådet på 209 961 000 ISK. Därtill mottog vi projektbeviljningar för Nordiska rådets litteraturpris, Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris, Nordiska rådets miljöpris samt programmet Norden i Fokus för sammanlagt 3 481 000 DKK. I april erhöll Nordens hus ett supplerande beviljningsbrev angående både renoveringen av Nordens hus byggnad till summan 6 596 000 DKK och en tilläggsbeviljning för basverksamheten till summan 500 000 DKK. I september mottog Nordens hus ytterligare ett supplerande beviljningsbrev för projektet *Produktion av ukrainsk konst och kultur i Norden och Baltikum* till summan 1 MDKK.

Utöver stöden från Nordiska ministerrådet har Nordens hus även en del andra intäkter. Uthyrning av husets faciliteter inbringade 4 102 880 ISK, bibliotekets användare bidrog med 1 285 990 ISK och vi sålde varor för 158 256 ISK. Intäkter från biljettförsäljning uppgick till 383 173 ISK och övriga projektrelaterade intäkter till 17 835 812 ISK. Sammanlagda intäkter som kompletterade beviljningarna från Nordiska ministerrådet uppgick således till 23 766 111 ISK eller 5,21 %.

Utgifter

Personalkostnaderna för år 2022 inklusive resekostnader, styrelse och rekrytering landade på 177 504 528 ISK. Sammanlagda utgifter för varor och tjänster var 97 157 970 ISK och övriga kostnader, dvs. den nordiska kulturstrategins program och driften av prissekretariaten, landade på 82 107 792 ISK och var i god balans med budgeten.

Ekonomiskt var år 2022 något oförutsägbart med Covid-19-pandemin som var i övergående och Rysslands invasion av Ukraina i februari. Detta påverkade Nordens hus verksamhet, eftersom kostnaderna under året ökade mer än vad vi hade räknat med. ISK fluktuerade från 182 till 206 mot DKK eller cirka 6,51 %, och detta hade en inverkan på inflationen som var historiskt hög 2022. Det fick också en positiv effekt på Nordens hus verksamhet i form av en gynnsam valutakursskillnad gällande den del av bidragen vi erhåller i DKK men ledde också till ökade prisnivåer, högre produktpriser och en löneförhöjning på 6,7% från och med november.

Årets resultat visar ett underskott på 6,7 MISK på den normala driften, vilket motsvaras av 330 000 DKK. På grund av den omfattande renoveringen av Nordens hus som startade 2022 var intäkterna för uthyrning av lokaler, biljettförsäljning, försäljning av varor samt bibliotekskort låga. Nordens hus egna intäkter gick ned med ca. 30% från 2021 vilket förklarar en stor del av underskottet. Därtill bokfördes två projekt i föregående års bokslut på år 2022. Det var frågan om projektet *Lyftet* med kostnader för den tredje antologin som utgavs i februari 2022 (NordPub) och medel Nordiskt översättarnätverks möte på Island som inkom 2021 men användes 2022. Sammanlagt utgjorde dessa knappt 3 MISK, vilket förklarar nästan hälften av årets underskott. Efter den korrigeringen landar vårt eget kapital den 31.12.2022 på 66 343 777 ISK.

Ulrika Sparre, I can only change the world as long as I´m alive, 2022. Foto: Pétur Thomsen.

2.

Årets program och resultat

NOREY ska bidra till att uppnå målen i den nordiska kulturstrategin:

Ett grönt nordiskt kulturliv: Ett grönt nordiskt kulturliv för nuvarande och framtida generationer.

En konkurrenskraftig nordisk kultursektor: Norden är en attraktiv och synlig kulturregion.

Ett tillgängligt, inkluderande och jämställt kulturliv i Norden: Nordiskt kultursamarbete och nordiskt kulturliv bidrar till tillit och sammanhållning i Norden genom att vara relevant och tillgängligt för kulturaktörer och allmänhet.

Anne Lass, Lisbeth Burian, Rikke Houd, Eider Or - the listening nest, Experiment: Ejder och farmare, 2022. Foto: Eyþór Árnason.

Ett grönt nordiskt kulturliv

Resultatmål:

- Att utarbeta interna guidelines för hållbar kulturproduktion och -administration.
- Att med konst och kultur förmedla upplevelser som ger insikter och perspektiv och erbjuder möjligheter och redskap att förstå vår tids stora utmaningar.
- Att förmedla goda exempel på hållbar kulturproduktion, -distribution och -konsumtion.

Nordens hus är en etablerad plattform för nordiska kulturmöten och nordisk samhällsdiskussion på Island. Sedan många år tillbaka har Nordens hus haft ett fokus på hållbarhet och år 2022 centrerade en stor del av programmet kring miljöfrågor. Sekretariatet för Nordiska rådets miljöpris och projektet Norden i Fokus har på ett avgörande sätt bidragit till att ge verksamheten tyngd och relevans.

Nordens hus Green team fortsatte arbetet med att ta fram guidlines för hållbar kulturproduktion och -administration, men projektet är ännu inte slutfört. Under året fördes dialog med det treåriga projektet *Hållbara kulturupplevelser* som leds av Nordens hus på Färöarna. Covid-19 perioden har fört med sig nya arbetssätt som är mer hållbara och mycket av det vi lärt oss under den här perioden kommer vi att ta med oss i framtiden. I första hand handlar det om att nyttja digitala hjälpmedel och undvika korta resor, men det handlar också om att planera programmet så att personer som flygs in stannar längre tid och har en möjlighet att samverka med det lokala samhället.

Nordens hus restaurang Sónó är vegetarisk och eftersom den har ensamrätt till cateringen i Nordens hus innebär det att samtliga evenemang är vegetariska. För andra året i rad fick Sónó utmärkelsen "best vegan meal" i Reykjavik Grapevine och restaurangens vegetariska julbord lyftes fram i tidningens rekommendationer. Sónó medverkade i odlingsprojektet *World Garden* och en mängd andra evenemang under året.

En stor del av det konstnärliga programmet handlade om hållbarhet. Nordens hus vill genom konst och kultur föra fram andra perspektiv på frågor om miljö vilket är motiverat eftersom så många samtidskonstnärer besitter kunskaper och insikter som är förtjänta av större synlighet och uppmärksamhet.

I februari öppnade vi i utställningshallen Hvelfing utställningen *Even a Worm Will Turn* med konstnärerna Jaakko Pallasvuo (FIN) & Viktor Timofeev (LV), Josefin Arnell (SVE) och Kolbeinn Hugi (ISL). Utställningen reflekterade över förhållandet mellan människa och djur och konfronterade människoartens begränsningar i sitt förhållningssätt till och frånkoppling från naturen. Med anledning av utställningen arrangerade vi skolprogram, verkstäder för familjer och program för en vuxen publik såsom

konstnärssamtal och föreläsningen *Forvandlingen mellem menneske og dyr i Oldtidsagaerne* med översättare och forskningsdocent Annette Lassen.

I maj öppnade vi utställningen *Experiment: Ejder och farmare* som var ett samarbete med Islands konstuniversitet och breddade vårt fokus på förhållandet mellan människa och djur. Utställningen var resultatet av ett konstnärligt forskningsprojekt som startade år 2019 och projektets 26 konstnärer kom från Danmark, Island och Norge och hade varierande bakgrund inom design, arkitektur, bildkonst, musik, hantverk, mode och scenkonst. Under flera års tid hade de arbetat tillsammans med olika ejderfarmare på Island och i de utställda verken skildrades det ömsesidiga beroendeförhållandet mellan fågel och människa.

Utställningen öppnades under den årliga designfestivalen, Design March, som ägde rum 4-8 maj. Precis som tidigare år var Nordens hus en av festivalens centrala utställningsplatser. Förutom *Experiment: Ejder och farmare* presenterade vi två projekt som greppade frågor om hållbarhet. Dansk-isländska konstnären Þóra Finnsdóttir presenterade keramiska verk gjorda med avtryck av den isländska naturen och Elín Margot (ISL) and Pola Sutryk (POL) bjöd genom projektet *MÁL/TÍÐ* besökarna på sensoriska och kulinariska upplevelser utgående från matavfall.

I maj stod Nordens hus och projektet Norden i Fokus i samarbete med Institutet för hållbarhetsstudier vid Islands universitet värd för det första evenemanget i seminarieserien *Naturens linje – Naturbaserade lösningar och deras effekt i ett vidare sammanhang*. Temat för Nordiska rådets miljöpris år 2022 var naturbaserade lösningar och syftet med detta program var att belysa vikten av naturbaserade lösningar och främja dialogen om deras nytta och inverkan i ett vidare sammanhang.

Jord Förnimmelse var en multisensorisk installation med fokus på mylla som visades i Nordens hus växthus 10-14 augusti. Verket gjordes av ljuddesigner och landskapsarkitekt Theodore Siegmund Teichman i samarbete med konstnär/pedagog Helena Guttormsdóttir, konstnär Egill Sæbjörnsson, forskare Ólafur Arnalds, mikrobiolog Alejandro Salazar Villegas, Institutet för hållbarhetsstudier vid Islands universitet och the Intelligent Instruments Lab vid Islands konstuniversitet.

Mataktivisten Chef Kabui serverar mat vid öppningen av Goethe Morph* Iceland. Foto: Eyþór Árnason.

Elín Margot och Pola Sutryk, MÁL/TÍÐ. Foto: Eyþór Árnason.

I september öppnade vi utställningen *Growing Body of Evidence* med konstnärerna VARNA (GL), Colette Sadler (DE/UK), Aneta Grzeszykowska (PL) som reflekterade över kroppslighet, artificialitet och människokroppen som förebud och kunskapsbärare. Utställningen producerades i samarbete med Goethe institutet i anledning av projektet *Goethe Morph* Iceland: How we always wanted to have lived* som tog över Nordens hus under perioden 2–15 september. Under dessa dagar presenterades en mängd olika konstnärliga och vetenskapliga projekt i Nordens hus som alla tog ställning till relevanta samhälleliga och miljörelaterade frågor. Som exempel kan nämnas *Afrofuturistic Conscious Cuisine: A Decolonized* Plate med Chef *Kabui (KE) Unexpected Lessons #2 Decolonizing Nature* med Talking Objects Lab och dansprojektet *Next... II (Mali/Iceland)* av Janne Gregor (DE).

Under senhösten arrangerade vi flera diskussionstillfällen och evenemang kring natur och miljö. Den 24 november stod vi värd för evenemanget *Genforestil fremtiden* där paneldeltagarna Azucena Castro, ph.d. i spanska och litteratur vid Stockholm Resilience Centre och Skúli Skúlason, professor i biologi vid Hólar Universitet föreställde sig en framtid där människorna transformerat sina samhällen så att de är bättre synkroniserade med naturen. Författare Sverrir Norland var moderator. I paneldiskussionen *Ekologisk kris, demokrati och kollektiv handling* den 29 november diskuterades konflikterna i arbetet med klimatförändringen och hur vi tillsammans kan arbeta för en bättre framtid och i symposiet *Art Ecology and the Human-Nature Relationship* den 1 december utforskades konstens roll som en alternativ metod att förstå natur och miljö.

Den 27 november startade vi adventsfirandet i Nordens hus med programmet *Cirkulär jul* som inkluderade en julklapps swap market, en grafisk verkstad och videokonstpresentationen *LHÍ x HÍ: Brave New World*. Den sista var ett samarbete mellan konstuniversitetet och Islands universitet.

Alla avdelningar i Nordens hus deltog i planeringen och utförandet av det beskrivna programmet. Vi är stolta över resultatet som var heltäckande och mångnyanserat och nådde en bred publik både på plats i Nordens hus och digitalt.

VARNA, Oqiliallanneq/Relief, Growing Body of Evidence, 2022.
Foto: Eyþór Árnason.

Magiska toner med Dawda Jobrathe 3.11.
Foto: Tessa Forsell.

En konkurrenskraftig nordisk kultursektor

Resultatmål:

- Att erbjuda ett aktuellt och varierat program där isländsk och nordisk kultur tillgängliggörs brett.
- Att identifiera och genomföra insatser tillsammans med andra nordiska institutioner.
- Att ge lokala kulturaktörer och andra relevanta aktörer kunskap om och möjlighet till att ta del av Nordiska ministerrådets kulturstödprogram, inklusive NAPA:s stödprogram, samt stödprogrammen NORDEN 0-30 genom information, rådgivning och vägledning.

Konst och kultur är utgångspunkten för verksamheten i Nordens hus och huset har med sina mångdimensionerade faciliteter möjlighet att presentera ett varierat nordiskt program. Programmet som är en kombination av egna produktioner och samarbeten med övriga organisationer ska vara relevant och hålla en hög konstnärlig nivå. Detta faktum ligger som grund för allt det arbete som görs inom ramen för vision 2030. Det konstnärliga programmet i Nordens hus planeras som en helhet. Vi har strategiskt valt att fokusera och begränsa i stället för att sträva efter att få plats med allt. Under året arbetade vi med både bekanta och nya programformat och stod värd för flera festivaler. Viktiga samarbetspartner är konstuniversitetet Listaháskóli Íslands, de nordiska ambassaderna och de många intressanta internationella konstfestivalerna i Reykjavik.

Litteraturen har haft en central plats i Nordens hus verksamhet från allra första början. Man kan säga att Nordens hus är litteraturens och de nordiska språkens hus. Det har självklart sin grund i biblioteket, som arkitektoniskt är husets hjärta, men också i det faktum att Nordens hus är sekretariat för Nordiska rådets litteraturpris och barn- och ungdomslitteraturpris.

Nordens hus bibliotek är ett minoritetsbibliotek på Island som har böcker på alla nordiska språk utom isländska. Totalt består bibliotekets samling av 22 564 material, varav 18 908 är böcker. Under året bytte alla biblioteken på Island biblioteksystem, vilket innebar extra arbete för personalen. Emedan systemet ännu inte fungerar korrekt kan vi i detta skede inte rapportera detaljerad statistik från 2022. Det totala antalet utlån 2022 var dock 10 911, vilket är lite lägre än föregående år. Generellt faller talen för bibliotekslån i hela Norden. Det handlar främst om att utlåningen av filmer, serier och ljudböcker på CD/dvd rasar, medan talen för lån av böcker är relativt konstant. Vårt bibliotek är dock mycket mer än sin låneverksamhet. Med våra arrangemang, inte minst i vårt barnbibliotek, når vi hela tiden nya grupper av besökare som kan använda och inspireras av det vackra utrymmet.

Konserten Se musiken.
Foto: Egill Árni Pálsson.

Under året har Nordens hus arrangerat många litteraturevenemang. Dessa innefattar allt från sommaruppläsningar i paviljongen och internationell poesiuppläsning i samarbete med NOXLit och Reykjavík UNESCO City of Literature till diskussion om Arktisk hysteri med Jessie Kleeman (GL) på Västnordens dag 23 september och samtal om naturerotisk lyrik med Beinir Bergsson (FÆR) och Sofie Hermansen Eriksdatter (DK). Den 19 oktober stod Nordens hus värd för diskussionen *Skiftande Perspektiv: Litteratur och nationell identitet*. Evenemanget arrangerades med anledning av Finlands president Sauli Niinistös och presidentfru Jenni Haukios statsbesök på Island. Paneldeltagare var författare och presidentfru Eliza Reid och poet och presidentfru Jenni Haukio samt de isländska författarna Gerður Kristný och Eiríkur Norðdahl. Direktör Sabina Westerholm modererade diskussionen.

I barnbiblioteket visade vi 2022 två nya utställningar. Utställningen *Liv i rymden* byggde på en illustrerad historia av Zakiya Ajmiand (DK) och Sara Lundberg (SVE) som skapades inom ramen för projektet Lyftet och publicerades i den tredje antologin som utgavs i februari 2022. I oktober öppnade utställningen *Grattis Alfons Åberg!* med anledning av karaktärens 50 årsjubileum. Utställningen som gjordes i samarbete med Sveriges ambassad och Svenska institutet var en fin bas för ett intressant program riktat till daghems- och skolgrupper. På farsdagen den 13 november höll vi paneldiskussionen *Fadersrollen i barnlitteratur* med paneldeltagarna instagramprofilen Björn Grétar Baldursson, författare Sverrir Norland, fysiker Watse Sybesma (NL) och pedagog/författare Markus Mar Efraim. Diskussionen leddes av Camilla Ringkjøbing Jensen (DA), magister i barnlitteratur och praktikant i Nordens hus.

I januari stod Nordens hus värd för projektet Lounge Sápmi + Iceland där fem samiska musiker arbetade tillsammans under en veckas tid med fem isländska musiker. Den planerade slutkonserten blev dessvärre inte av med anledning av Covid-19, men planen är att hålla två konserter år 2023 i stället. Den 6 februari på den samiska nationaldagen presenterade vi årets filmfokus, *Indigenous Film Focus*, med filmer från urfolksgrupper i Sápmi och Kanada. Programmet var planerat av det samiska filminstitutet.

Nordens hus sal är en förträfflig plats för konserter. Utrymmet har en god akustik och kan omformas enligt behov. Ibland öppnas salen mot biblioteket och andra gånger får den lov att omgärda publik och artist i ett intimt möte. Samarbetet med Islands solistförening kring serien *Klassiskt i Vatnsmýrin* fortsatte och under sommaren presenterade vi 8 konserter inom ramen för vår konsertserie *picknickkonserter* som hölls utomhus om vädret tillät.

Picknick-konserter 2022:

12.6 Margrét Arnadóttir (ISL)
19.6 Tryggvi (ISL)
26.6 BREK (ISL)
3.7 Yana (UA)
10.7 Teitur Magnusson (ISL) och Tue West (DK)
17.7 Andervel (MX)
24.7 Aslaug Dungal (IS)
31.7 Ösp Eldjárn (IS) och Valeria Pozzo (ITA)

Inom ramen för Nordiska kulturfondens stöd för konserter, PULS, stod vi värd för två konserter år 2022. Den 12 mars firade vi persisk afton med en konsert av Javad Safari (IR/SVE), Mohammadreza Hrydary (IR/SVE) och Elham Fakouri (IR/ISL). Den 3 november presenterade vi konserten *Magiska toner* med Dawda Jobrathe (GM/DK) som var en del av off venue programmet vid festivalen Iceland Airwaves. Den 12-14 oktober stod Nordens hus värd för en del av programmet inom *Nordic Music Days* som detta år arrangerades i Reykjavik och den 23 oktober höll festivalen *Operadagar* sitt öppningsfirande i Nordens hus med både konserter och verkstäder för barn. I oktober presenterade vi också konserten *Se musiken* på teckenspråk skapad av Stefan Sand Groves (DK) and Thomas Hammel (FR).

Årets tre konstutställningar i Hvelfing, som presenterades under "Ett grönt nordiskt kulturliv", kompletterades med utställningar i Nordens hus Atrium, växthus och utomhusområde. I maj månad med öppning under Design March festivalen visade vi utställningen *Erik Bryggman: En nordisk arkitekt 1891–1955* i Atrium. I samband med den och med anledning av den pågående renoveringen av Nordens hus arrangerade vi heldagsseminariet *Female Pioneers and Historic Buildings* där vi behandlade bl.a. Nordens hus tillkomsthistoria och det faktum att tre kvinnliga arkitekter gjorde en betydande insats i den: arkitekt Elissa Aalto, projektarkitekt Ilona Lehtinen och inredningsarkitekt Pirkko Söderman. Som avslutning på programmet gav vi Nordens hus auditorium det nya namnet *Elissa*.

Under perioden juni-september visades tre verk i isländska skulpturförbundets sommarutställning *The Wheel V: All Is Well* på Nordens hus utomhusområde. Det var frågan om verk av konstnärerna Ulrika Sparre (SE), Sean Patrick O'Brien (US) och Steinunn Gunnlaugsdóttir (ISL). Nordens hus stod också värd för utställningens öppning och projektets slutsymposium i september.

Under de fyra adventshelgerna presenterade Nordens hus ett varierat program för barn och vuxna där alla husets avdelningar var delaktiga i planering och produktion. Som exempel kan nämnas *Woven Into: Installation och performance* i växthuset, utställning i Atrium med Listapúkinn – Þórir Gunnarsson, *Julsagor för vuxna* – poesikväll på Sónó, punk-konsert med Fræbbblarnir (ISL), konsert med Lempi Elo (FI) på biblioteket och workshop i baltiska ornament och ukrainsk konst för familjer.

Nordens hus verksamhet bygger på samarbeten med en mängd olika institutioner både på Island och i övriga Norden. Vi har ett gott samarbete med övriga samnordiska institutioner, inte minst tvärvetenskapligt. Tillsammans med NordGen samarbetade vi för tredje året kring ett odlingsprojekt vid Nordens hus och de övriga nordiska kulturinstitutionerna står oss nära och är naturliga samarbets- och diskussionspartner gällande gemensamma frågeställningar och projekt.

Nordens hus har spridit information om stödprogrammen och aktuella ansökningstider. Först och främst har vi personligen per e-post och telefon besvarat frågor om enskilda ansökningar. Under senhösten höll vi en serie informationsmöten om de nordiska stödprogrammen. Rådgivare från Nordisk kulturkontakt och NAPA kom till Island och höll presentationer och svarade på frågor, och slutligen presenterade RANNÍS Nordplus programmen. Dessa evenemang var framgångsrika och välbesökta och ledde till ett ökat antal isländska kontakttaganden hos Nordisk kulturkontakt. Vi kommer att fortsätta med sådana här presentationer nästa år.

Janne Gregor, Next... II (Mali/Iceland), 2022.
Foto: Eyþór Árnason.

Författare och illustratör Rán Flygenring läser Alfons Åberg för barn.
Foto: Eyþór Árnason.

Ett tillgängligt, inkluderande och jämställt kulturliv i Norden

Resultatmål:

- Att barn och unga i Island möter professionell nordisk konst och kultur.
- Att öka barn och ungas möjlighet att medverka, delta och skaffa sig erfarenhet av konst och kulturverksamhet.
- Att inspirera till och möjliggöra barn och ungas egna initiativ.
- Att Nordens hus vidareutvecklas som en öppen, inkluderande och mångfaldig institution och att denna grund avspeglar sig i hela husets verksamhet.
- Att aktiviteter planeras och genomförs med medvetenhet om integrering av jämställdhetsperspektiv och representation.
- Att sammanställa och analysera könsuppdelad statistik avseende medverkande kulturaktörer, projektägare och liknande.

Sedan år 2021 har Nordens hus haft en pedagogisk avdelning som arbetar på tvärs av huset och ser till att integrera barns och ungas perspektiv i verksamheten. Arbetet strukturerades utifrån resultatmålen ovan kring samarbeten med specifika målgrupper. Under året har vi fortsatt det djupgående arbetet med några skolor i områden utanför det centrala Reykjavik. Dessa har bjudits in till specifika projekt och haft förtur att anmäla sig till våra sommar-, höst- och vinterlovsverkstäder.

Utöver detta planerade pedagogen ett omfattande program för olika målgrupper i dagvård och skola. Inom ramen för detta arbete besöktes Nordens hus 2022 av 157 daghems- och skolgrupper - 1733 barn och unga och 305 pedagoger. 11 grupper från högstadiet/gymnasiet besökte utställningen *Even a Worm Will Turn*, 6 grupper i åldern 5+ besökte utställningen *Experiment: Ejder och farmare*, 10 grupper i åldern 13-16 år besökte utställningen *Growing Body of Evidence,* 29 grupper i åldern 5-10 besökte utställningen *Livet i rymden* och 60 grupper i åldern 3-8 besökte utställningen *Grattis Alfons Åberg!*. Därtill besökte 12 sjätte klasser Nordens hus för att lära sig om nordisk konst och kultur. Det breda skolprogrammet kompletterades av program och verkstäder riktade till familjer samt flera dagars program under skollov. Totalt höll vi 67 verkstäder och evenemang för familjer samt 15 sagostunder på nordiska språk. Allt program var avgiftsfritt. I detta program deltog 2493 personer och 123 externa pedagoger.

Nordens hus har alltid varit en öppen och inkluderande plats som arbetar med de nordiska minoriteterna på Island. Vi arrangerar kontinuerligt program både för barn och vuxna på danska, finska, norska och svenska och vid tillfällen också på färöiska och grönländska. Som nordisk institution på Island ser vi detta som ett att våra viktigaste uppdrag. Nordens hus ska vara den plats där man möter levande nordiska språk. Vårt barnbibliotek har blivit en etablerad plats för familjer i närområdet att besöka. De deltar i arrangerad verksamhet såsom utställningar och verkstäder men kommer också hit för att leka och umgås. Genom de nära kontakterna till familjer med baltisk bakgrund har huset också blivit en bekant plats för dem.

Vi har fortsatt arbetet med den lettiska skolan som under året har mötts 12 gånger för sin verksamhet. Samarbetet är mycket uppskattat av den lettiska gemenskapen på Island och i augusti besökte Lettlands president Nordens hus för att ta del av ett program med den lettiska skolan. Vid besöket mottog Nordens hus den lettiska flaggan som gåva av presidenten.

För att också inspirera till barn och ungas egna initiativ har Nordens hus under året stått värd för projektet *Krakkaveldi/Barnväldet*. *Krakkaveldi* är en förening för barn som vill förändra världen. Den grundades 2018 av konstnären Salvör Gullbrá Þórarinsdóttir med målsättningen att skapa en plattform för barns röster. Gruppen har mötts varje vecka i Nordens hus och arrangerat kreativa och tvärgående projekt där barn har intagit de roller som vuxna i normala fall har. De har bland annat bjudit in vuxna till sin frisörsalong, sin barnbar, sin tatueringsverkstad och till meditationsstunder.

En av de centrala projekten under sommaren var odlingsprojektet *World Garden* som styrdes av W.O.M.E.N in Iceland inom ramen för deras projekt Women's Story Circle som de har utvecklat i samarbete med Reykjavik stadsbibliotek som ett safe space för kvinnor med utländsk bakgrund. I samarbete med Nordens hus, NordGen och Nordens hus restaurang planerade och verkställde gruppen odlingarna i Nordens hus växthus och i växtlådorna utanför det. NordGen donerade frön. 45 kvinnor av 35 olika nationaliteter deltog i projektet, sådde, odlade, skötte och skördade. Gruppen har berättat att det för många av dem som var nyanlända blev symboliskt värdefullt att handgripligen få arbeta med den isländska jorden och grödorna. Projektets utgång var odelat positiv för alla parter och det kommer att få en fortsättning 2023.

Under de olika festivalerna som Nordens hus tar del av under året ser vi till att involvera våra samarbetspartner i planeringen och utförandet av programmet. Under barnkulturfestivalen hade vi ett brett program där både Krakkaveldi och lettiska skolan deltog och likaså under både vårt midsommarfirande och adventsprogram.

Vid planering av allt program är vi medvetna om att integrera jämställdhetsperspektiv och representation. Vad gäller exempelvis vårt

Krakkaveldi, tatueringsverkstad.
Foto: Eyþór Árnason.

konsertprogram har vi undertecknat *The Keychange Pledge* som innebär att vi lovar att ha mer än 50% kvinnor och sexuella minoriteter representerade.

Under året fokuserade vi på mångfald och tillgänglighet. Vi stod värd för två paneldiskussioner under året som lyfte dessa frågor. Den första gick under titel *Why don't you just marry (an Icelander)?* och hölls den 20 maj. I diskussionen fick vi möta flera konstnärer med utländsk bakgrund och höra om deras utmaningar med att bo och arbeta på Island. Den andra diskussionen som arrangerades den 17 november gick under titeln *Who´s Not Here* och behandlade institutionella strukturer på den isländska konstscenen. Båda tillfällena var välbesökta och vi fick god feedback för att ha startat denna viktiga diskussion på Island. Också när det gäller det konstnärliga programmet i Nordens hus har vi har haft som målsättning att bredda representationen. Detta arbete är inte ett isolerat projekt utan ska lägga grunden för ett ännu mer tillgängligt och mångfaldigt Nordens hus.

3.

Byggnaden Nordens hus

Resultatmål:

- Att använda, bevara/sköta och hålla Nordens hus tekniskt och fysiskt à jour på ett sätt så att värdet på huset upprätthålls och är relevant för verksamheten.

- Att hålla och följa en aktuell plan för husets löpande upprätthållande och underhåll samt ekonomisk beredskap för detta.

- Att genomföra reparationer och renoveringar som åtgärdar akuta tekniska och fysiska problem med byggnaden.

Under vintern respektive våren fattade MR-K, MR-SAM, NSK/MR-SAM och ÄK-K beslut om tilläggsbeviljningar till sammanlagt 6 596 000 DKK för den akuta renoveringen av Nordens hus vars nödvändighet konstaterades i konditionsrapporten från 2021. Under våren inleddes planeringsarbetet tillsammans med konsultbolaget Efla och efter en offertrunda kunde den första fasen som innebar renovering av husets platta tak inledas under sommaren. Parallellt med detta arbete påbörjades planeringen av följande fas, renoveringen av kontorsutrymmena i den västra korridoren och den tidigare direktörsbostaden. Emedan den tidigare bostaden inte är skyddad av kulturarvsmyndigheten Minjastofnun har vi planerat smärre förändringar för att göra kontorsutrymmena mera ändamålsenliga och utvidga auditoriets lagerutrymme. Arkitektbyrån Kurt og Pí står för planeringen i gott samarbete med oss, Alvar Aalto-stiftelsen och Minjastofnun. På grund av väderomständigheter försenades den första fasen aningen, men arbetet fortsätter under 2023 och har i övrigt gått enligt planerna.

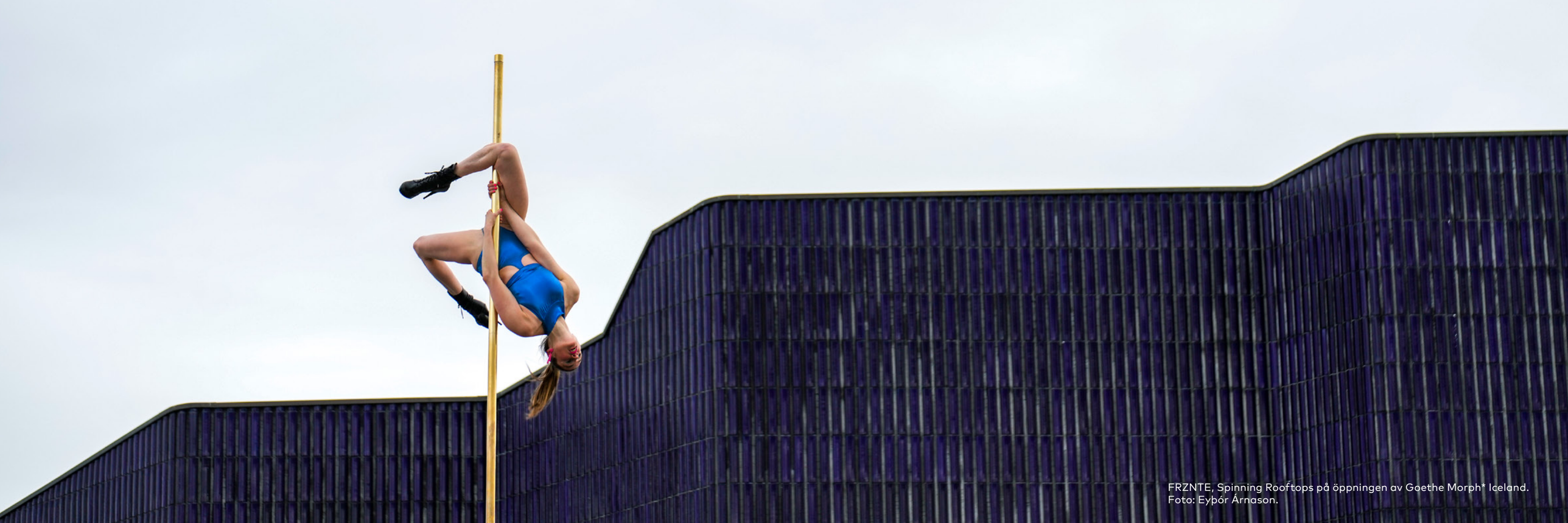

FRZNTE, Spinning Rooftops på öppningen av Goethe Morph* Iceland.
Foto: Eyþór Árnason.

4.

Särskilda projekt och insatser

Sekretariat för Nordiska rådets pris för litteratur, barn och ungdomslitteratur samt miljö

Resultatmål:

- Stå för organisering, genomförande och uppföljning av den nordiska bedömningskommitténs arbete och möten, inklusive kontakt med och stöd till medlemmar och suppleanter och eventuella adjungerade medlemmar.
- Förvaltning och rapportering av medel, inklusive översikt över använda medel till vilket ändamål samt vilka aktiviteter som genomförts under året.
- Förse medlemmar i de nationella kommittéerna med relevant information, inklusive jäv/inhabilitet och jämställdhet/mångfald, samt prisets handbok.
- Samla könsuppdelad statistik över de nominerade och prisvinnarna.
- Leda och följa upp bedömningskommitténs arbete/diskussioner om jämställdhet och mångfald i förhållande till priset.
- Bidra till att utarbeta kommunikationsplan för Nordiska rådets priser, under ledning av kommunikationsavdelningen vid NMRS/NRS.
- Planera och genomföra kommunikationsinsatser i samarbete med kommunikationsavdelningen vid NMRS/NRS, härunder inhämta motivationstexter och resumé och därigenom bidra till att synliggöra priset i relevanta miljöer.
- Bidra till utveckling av koordinering av arbetet med Nordiska rådets priser generellt.

Solvej Balle mottar Nordiska rådets litteraturpris.
Foto: Magnus Fröderberg/norden.org.

Nordiska rådets litteraturpris väcker ett stort intresse och resonans i nordiska sammanhang och utanför Norden och infriar den nordiska visionen om ett hållbart och integrerat Norden. Priset stärker intresset för grannländernas språk och litteratur och har i 60 år hållit en hög konstnärlig nivå. Gång på gång lyckas Nordiska rådets litteraturpris vara relevant genom att välja vinnarverk som berör de samtida strömningarna på ett överraskande och till och med obekvämt sätt.

Nordiska rådets litteraturpris är ett av Europas mest kända och prestigefulla litteraturpriser. Priset är det äldsta av Nordiska rådets priser och har blivit utdelat sedan 1962. Prissumman är 300 000 DKK. Priset ges till ett skönlitterärt verk som är skrivet på ett nordiskt språk. Det kan vara en roman, ett drama, en diktsamling, en novellsamling eller en essäsamling, som lever upp till höga litterära och konstnärliga krav.

I samarbete med kommunikationsavdelningen vid NMRS/NRS planerade och verkställde sekretariatet en kampanj under året för att fira 60 årsjubileet. Den bestod av intervjuer med tidigare vinnare, uttalanden från jurymedlemmar och prissekretariatets lista med 10 milstolpar i prisets historia.

Prissekretariatet har liksom tidigare år bistått med organisering och uppföljning av den nordiska bedömningskommitténs arbete och höstmötet som 2022 ägde rum på Lysebo i september. Sekretariatet har stått i löpande dialog med medlemmarna, suppleanterna och de adjungerade medlemmarna med relevant information, inklusive jäv och jämställdhet/mångfald, samt prisets handbok och regler. Bedömningskommittén består av experter från alla nordiska länder som utpekats av respektive lands kulturministerium. Kommittén nominerar under våren 12-14 litterära verk och väljer vinnaren under höstmötet. Nomineringarna offentliggörs i februari och vinnaren avslöjas vid en prisceremoni under Nordiska rådets session.

Priset gick 2022 till verket *Om udregning af rumfang (I, II, II)* av Solvej Balle, Danmark.

Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris har utdelats sedan 2013 och är Nordiska rådets yngsta pris. 2023 firar priset sitt 10 årsjubileum, vilket vi ser fram emot att uppmärksamma i samarbete med kommunikationsavdelningen på NMRS/NRS.

Prissekretariatet har liksom tidigare år bistått med organisering och uppföljning av den nordiska bedömningskommitténs arbete och höstmötet, som 2022 ägde rum på Lysebo i september. Sekretariatet har stått i löpande dialog med medlemmarna, suppleanterna och de adjungerade medlemmarna med relevant information, inklusive jäv och jämställdhet/mångfald, samt prisets handbok och regler.

Den aktuella nordiska barn- och ungdomslitteraturen behandlar frågor som jämlikhet, barn- och vuxenrelationer, mångfald och inkludering. Den kommenterar aktuella händelser och speglar samtiden. Den framställer vardagen som den är och levererar därutöver dystopiska och utopiska föreställningar, som kan vara ålderslösa. Naturligtvis finns det både likheter och olikheter mellan de nordiska ländernas barn- och ungdomslitteratur, men det finns en gemensam klangbotten, som är mycket värdefull.

Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris binder samman aktörer inom den nordiska barn- och ungdomslitterära miljön, stärker insatser såsom läsfrämjande samt öppnar ögonen för grannländernas barnlitteratur. Insatsen LYFTET 2019–2021 har med sina tre årliga tvärvetenskapliga seminarier och antologier, *På tvärs av Norden*, stärkt synergier, sammanhållning och samarbeten inför nordisk barn- och ungdomslitteratur i hela området på ett mångfacetterat sätt. En mera djupgående analys av resultaten går att läsa i projektets slutrapport som publicerades i mars 2022.

Priset på 300 000 DKK ges till ett aktuellt skönlitterärt verk för barn och unga, som utmärker sig både litterärt och illustrativt. Både vinnare av och nominerade till Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris har sedan 2013 visat prov på en hög litterär och konstnärlig kvalitet som rymmer humor, allvar, djup och fantasi.

Priset gick 2022 till verket *Ubesvart anrop* av Nora Dårsnes, Norge.

Nordiska rådets miljöpris instiftades år 1995 på rekommendation av Nordiska rådet för att stärka medvetenheten om miljöarbetet i Norden. Nordiska rådets miljöpris ges till en nordisk organisation, näringsverksamhet eller person som på ett föredömligt sätt har lyckats integrera respekten för miljö i sin verksamhet eller i sitt arbete eller som på annat sätt har gjort en extraordinär insats för miljön. Vinnaren offentliggörs och priset utdelas i samband med Nordiska rådets session. Prissumman är 300 000 DKK. Miljöpriset skiljer sig från de övriga priserna genom att det har ett nytt tema varje år och att allmänheten i de nordiska länderna kan sända in förslag på nomineringar som sedan utvärderas av den nordiska bedömningskommittén.

År 2022 var temat naturbaserade lösningar, som understöder FN:s klimatmål nr 14 och 15, samt de mål som relaterar till hälsa och trivsel (3), rent vatten och sanitet (6), industri, innovation och infrastruktur (9), hållbara städer och samhällen (11) och bekämpning av klimatförändringarna (13). Utveckling av naturbaserade lösningar är ett av de områden som Nordiska ministerrådet har prioriterat i sin vision för ett grönt Norden. Genom flera kommunikationsinsatser som blev genomförda i samarbete med kommunikationsavdelningen vid NRMS/NRS och priskommittén, inklusive seminarier avhållna på Island, Färöarna och i Finland (och strömmat till resten av Norden) blev naturbaserade lösningar i Norden och det formella nordiska miljösamarbetet uppmärksammat och priset synliggjort i relevanta sammanhang. Prissekretariatet har dessutom stått för förvaltning och rapportering av medel, samt organiseringen av den nordiska priskommitténs möten inklusive ett fysiskt möte och fackmässigt program i Helsingfors samt stått i löpande dialog med kommitténs medlemmar och försett dem med relevant information.

Priset gick 2022 till Mariehamns stad på Åland för *Nabbens våtmark* – ett exempel på en multifunktionell naturbaserad lösning som har flera positiva effekter på växt- och djurlivet och vattenmiljön samt främjar människors trivsel.

5.

Norden i Fokus

Resultatmål:

- Genomföra aktiviteterna enligt den verksamhetsplan som uppgjorts och godkänts i december 2021. Vid behov assistera NMRS/KOMM med kommunikationsuppdrag i Island.
- Kontinuerlig kontakt med NMRS/KOMM vad gäller verkställande av verksamhetsplanen.
- Utarbeta verksamhetsplan för 2023 enligt riktlinjerna för Norden i Fokus arbete. Planen skall sändas in senast 1.12.2022 och den skall godkännas av NMRS/KOMM.
- Att genom de nordiska informationsaktiviteter som Norden i Fokus genomför i Island under året synliggöra det nordiska samarbetet och den nordiska nyttan genom arrangemang och aktiviteter som ingår i och relaterar till den aktuella politiska debatten i Norden.
- I förverkligandet av målen ska Norden i Fokus aktivt arbeta med målsättningarna i Vision 2030 och Nordiska ministerrådets policy om integrering av hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts och ungdomsperspektiv.

Kommunikationsprojektet Norden i Fokus gör det möjligt för Nordens hus att vara en levande plattform för en samhällelig diskussion om aktuella nordiska ämnen och är därmed mycket betydelsefullt för vår verksamhet. Verksamheten är bred och varierad och utförs ofta i samarbete med lokala eller nordiska organisationer och aktörer. Norden i Fokus har i hög grad också kompletterat husets konstnärliga program med diskussionstillfällen. Som exempel på detta kan nämnas seminarieserien *Naturens linje* som planerades och förverkligades i samarbete med Institutet för hållbarhet vid Islands universitet. Nedan följer beskrivningar av de viktigaste evenemangen inom ramen för Norden i Fokus.

Mars

13.3
Rysslands invasion av Ukraina, paneldiskussion

Paneldiskussion om upptakten till och konsekvenserna av Rysslands invasion av Ukraina.

—

Deltagare: 42

23.3
Nordens dag – Life and Death in the Nordic Region

Lansering av Nordregios rapport *State of the Nordic Region* med ett program bestående av fem paneldiskussioner på tvärs av de nordiska huvudstäderna. Diskussionen på Island hade fokus på hur Covid-19 pandemin påverkat hälsa och förväntad livslängd i Norden. Tal av Dr. Nora Sánchez Gassen (Nordregio) och den isländska ministern för nordiskt samarbete Guðmundur Ingi Guðbrandsson. Moderator: Eliza Reid, författare och presidentfru. Deltagare i panelen: Eva Lindh, ordförande för Nordiska rådets utskott för välfärd i Norden, Derek T. Allen, ordförande för Islands studentförbund, Dóra Guðrún Guðmundsdóttir, Avdelningschef vid hälsomyndigheten och Ragnar Freyr Ingvarsson, tidigare överläkare för Covid-19 avdelningen.

—

Samarbetspartner: Nordregio
Deltagare: 58
Antal personer som såg strömningen: 1 009

23.3
Nordens dag, Nordiskt seminarium med temat fred, frihet och demokrati

Tal av Hrannar B. Arnarsson, ordförande för Föreningen Norden, Sabina Westerholm, direktör för Nordens hus, Bogi Ágústsson, journalist, Ann-Sofie Stude, Finlands ambassadör på Island och Steinunn Þóra Árnadóttir, ordförande för islandsavdelningen vid Västnordiska rådet.

—

Medarrangör: Föreningen Norden
Samarbetspartner: de nordiska ambassaderna och representationerna
Deltagare: 75

April

20.4
Den internationella dagen

Årlig konferens om internationella ärenden från ett isländskt perspektiv. Programmet bestod av fem debatter med fokus på: krig i Europa och dess inverkan på säkerheten i de nordiska länderna, den liberala världsordningen under press, cybersäkerhet och säkerhet i Arktis. Deltagare bland andra Jón Atli Benediktsson, rektor för Islands universitet, Martin Eyjólfsson, statssekreterare vid utrikesministeriet, Flemming Splidsboel Hansen, seniorforskare i global säkerhet och världssyn vid DIIS, Hanna Katrín Friðriksdóttir, parlamentariker och medlem av Nordiska rådet, Ingibjörg Sólrún Gísladóttir, tidigare direktör för kontoret för demokrati och mänskliga rättigheter OSCE och Rolf Fredheim, expert vid NATO Strategic Communication Center of Excellence i Riga.

—

Medarrangörer: Institutet för internationella studier vid Islands universitet, utrikesministeriet
Samarbetspartner: Västnordiska rådet, Föreningen för politologer på Island, Institutet för administrativa studier och politik vid Islands universitet.
Deltagare: 100
Antal personer som såg strömningen: 3 962

27.4
SEEDS Dokumentär och debatt

Visning av dokumentären *Coca Cola's Plastic Promises*. Filmen diskuterades efteråt i form av ett World Café.

—

Medarrangörer: SEEDS Iceland, The WHY Foundation
Deltagare: 40

Maj

12.5
Naturens linje – Naturbaserade lösningar och deras effekt i ett vidare sammanhang

En tvärvetenskaplig seminarserie med fokus på hur naturbaserade lösningar kan styrka både

I naturens linje, 12.5.
Foto: Eyþór Árnason.

klimat och biodiversitet, men också skapa socialt, kulturellt och ekonomiskt värde. Det första evenemanget i serien *Naturbaserade lösningar för klimat, människor och natur* bestod av tal och paneldiskussion. Tal av Dr. Radhika Murti, direktör för centret om samhälle och administration hos den internationella naturskyddsföreningen IUCN, Bryndís Marteinsdóttir, teamledare vid Islands jordbevaringstjänst, Freydís Vigfúsdóttir, biolog och projektleder vid Reykjavík stad och Ásdís Eva Ársælsdóttir från Unga miljöaktivister.

—

Medarrangör: Institutet för hållbarhet vid Islands universitet
Deltagare: 48
Personer som såg strömningen: 571

20.5
Why don't you just marry (an Icelander)?

Paneldiskussion om inkludering och mångfald i isländskt kulturliv och vilka systematiska barriärer och förhinder som möter kulturarbetare med utländsk bakgrund som vill leva och arbeta på Island. Paneldeltagare: Clare Aimée, konstnär, Fríða Björk Ingvarsdóttir, rektor vid Islands konstuniversitet, Hugo Llanes: konstnär, José Luis Anderson, konstnär, Patricia Carolina, konstnär, representant för Verdensromme i Norge, Claudia Ashanie Wilson, jurist. Moderator var Magnús Skjöld, Bifröst universitet.

—

Medarrangörer: AIVAG
Deltagare: 52
Personer som såg strömningen: 1 682

25.5
Naturens linje – Friska ekosystem, friska människor

Det andra evenemanget i serien *Naturens linje* handlade om hur vild natur och friska ekosystem utgör grunden för vårt eget välbefinnande. Tal av Skúli Skúlason, biolog och professor vid Hólar Universitet, Páll Líndal, Ph.D. i miljöpsykologi, Birna Guðrún Ásbjörnsdóttir, Ph.D. studerande i hälsovetenskap och Björk Brynjarsdóttir, administrativ direktör för komposteringsföreningen. Konstnärlig intervention av Mannyrkjustöð Reykjavíkur.

—

Medarrangör: Institutet för hållbarhet vid Islands universitet.

26.5
SEEDS Dokumentär och debatt
Visning av dokumentären *Why Plastic?: We the Guinea Pigs*. Filmen diskuterades efteråt i form av ett World Café.

—

Medarrangörer: SEEDS Iceland, The WHY Foundation
Deltagare: 38

Juni

14—15.6
Sommarläger: Ejderdun och annat märkligt
Temat för årets sommarläger var samspelet mellan människa och natur. Barn fick bland annat utforska odling av mat, ätbara vilda växter och örter samt lära sig hur man komposterar. NordGen producerade en informationsvideo om odling och hur den kan understöda biodiversitet, som visades för barnen.

—

Samarbetspartner: NordGen, komposteringsföreningen, Sónó
Deltagare: 17

Juli

13.7
SEEDS Dokumentär och debatt
Visning av dokumentären *The Island and the Whales* och diskussion i form av ett World Café.

—

Medarrangörer: SEEDS Iceland, The WHY Foundation
Deltagare: 42

22.7
Grönland och dess väg till självständighet
Föredrag om Grönlands politiska utveckling av Lars-Emil Johansen, grönländsk politiker och medgrundare av det socialdemokratiska partiet Siumut.

—

Medarrangörer: Siumut, Föreningen Norden
Deltagare: 43

26.7
SEEDS Dokumentär och debatt
Visning av dokumentären *Last Days of the Arctic* och diskussion i form av ett World Café.

—

Medarrangörer: SEEDS Iceland, The WHY Foundation
Deltagare: 45

Augusti

14.8
Studietur med W.O.M.E.N. in Iceland
Föreningen Women Of Multicultural Ethnicity Network – W.O.M.E.N. in Iceland är ett stödnätverk för kvinnor som immigrerat till Island. Sedan 2021 har de drivit ett samfundsprojekt i samarbete med Nordens hus och NordGen, där de samlas och odlar grönsaker och blomster vid Nordens hus. I augusti bjöds gruppen på en studietur till Flight Song Farm i Grímsnes, som använder ekologiska odlingsmetoder.

—

Deltagare: 20

24.8
SEEDS Dokumentär och debatt
Visning av dokumentären *Arica* och diskussion i form av ett World Café.

—

Medarrangörer: SEEDS Iceland, The WHY Foundation
Deltagare: 30

September

1.9
Publicering av de nominerade till Nordiska rådets miljöpris och seminarium om naturbaserade lösningar i en nordisk kontext
De nominerade publicerades vid en ceremoni i Nordens hus på Färöarna. Miljöminister på Färöarna Magnus Rasmussen läste upp nomineringarna. Ceremonin efterföljdes av det tredje seminariet i serien *Naturens linje* som denna gång fokuserade på naturbaserade lösningar på tvärs av Norden och nordiskt samarbete. Tal av Jóna Ólavsdóttir, koordinator för Nordiska ministerrådets projekt om naturbaserade lösningar. Deltagare i panelen: Andrea Vang, medlem av Nordic Youth Biodiversity Network, Leonard Sandin, seniorforskare vid Norsk institut for vandforskning (NIVA), Hafdís Hanna Ægisdóttir, direktör vid Institutet för hållbarhet vid Islands universitet, Kolbrún í Haraldsstovu, Projektledare för Lendisbati och chef för den botaniska avdelningen på Färöarnas nationalmuseum och Páll á Reynatúgvu, medlem av det färöiska parlamentet Løgtingið.

—

Deltagare: 25
Personer som såg strömningen: 1 294

16—17.9
Fundur fólksins – demokratifestival
Norden i Fokus arrangerade fem seminarier och två workshops som en del av programmet för Fundur fólksins 2022.

16.9
Framtidens groddar – Hur och vad ska vi odla i ett klimat i förändring?
Paneldebatt om de möjligheter och utmaningar som klimatförändringen för med sig i Island och Norden. Tal av Michael Lyngkjær, seniorforskare vid NordGen. Andra deltagare: Daði Már Kristófersson, professor i ekonomi vid Islands universitet, Hrönn Ólína Jörundsdóttir, generaldirektör för Matvælastofnun och Nicholas Ian Robinson, ekologisk bonde och Ph.d. studerande i geografi.

From soil and sea to table - a hands on look at sustainable local food
Workshop om lokal och hållbar mat. Tillsammans med experter och en kock fick deltagarna information om vilda ätbara växter och tång på Island och lära sig att tillreda klimatvänliga måltider.

—

Medarrangörer: Nordic Sustainability Communicators, Sónó
Deltagare: 48 deltagare

Nordiskt klimatarbete – gör vi det tillsammans?
Paneldiskussion om klimatarbete i Norden och hur de nordiska länderna bättre kan samarbeta för att nå målen om ett hållbart Norden. Evenemanget var en del av en serie debatter på alla de nordiska demokratifestivalerna om medborgarnas önskemål om framtidens nordiska samarbete med anledning av Nordiska rådets 70-årsjubileum 2022. Tal av Bryndís Haraldsdóttir, ordförande för den isländska delegationen vid Nordiska rådet. Andra deltagare: Tinna Hallgrímsdóttir, ordförande för Unga miljöaktivister, Eva Dögg Davíðsdóttir, medlem av Ungdomens Nordiska råd och Hugi Ólafsson, avdelningschef vid miljö, energi- och klimatministeriet.

—

Deltagare: 35

NordGen workshop för barn: Varifrån kommer maten?
Tillsammans med Hulda Götmark, odlingstekniker vid NordGen, sökte barnen svar på frågorna: hur ser frön ut, hur kan de användas, och hur kan vi odla mat från dem? Slutligen fick barnen så sina egna frön för att ta dem hem och se dem växa.

—

Medarrangör: NordGen
Deltagare: 17

Maträttvisa och demokrati: ett afrofuturistiskt perspektiv
Kocken och aktivisten Njathi Kabui, också känd som Chef Kabui, föreläste om "food justice" rörelsen och dess betydelse för demokrati. Föredraget följdes av en diskussion ledd av Guðrún Sóley Gestsdóttir, journalist och mataktivist.

—

Deltagare: 25

17.9
Naturens linje: Naturbaserade lösningar i stadsmiljöer
Det fjärde seminariet i serien fokuserade på naturbaserade lösningar i stadsmiljöer och hur de kan öka både diversiteten och motverka klimatförändringar. Tal av Halldóra

Sommarläger: Ejderdun och annat märkligt.
Foto: Kristmundur Elías Baldvinsson.

Hreggviðsdóttir, administrativ direktör för Alta Consulting, och Hrund Ólöf Andradóttir, professor i miljöteknik vid Islands universitet. Deltagare i paneldebatt: Björn Hauksson, representant för föreningen Reykjaviks naturvänner, Marianne Jensdóttir Fjeld, projektledare vid Islands miljöagentur och Þórólfur Jónsson, avdelningschef vid Reykjavik stad.

—

Medarrangör: Institutet för hållbarhet vid Islands Universitet
Deltagare: 54

Klimatskurken blir grön: Byggbranschens roll

Hur ska vi bygga i framtiden och vilken roll spelar arkitektur i förhållande till en hållbar omställning av byggbranschen? Tillsammans med en panel av experter sökte seminariet svar på dessa frågor. Evenemanget var en del av projektet Nordic Sustainable Construction. Paneldeltagare var Hulda Hallgrímsdóttir, projektledare för klimatprojekt i Reykjavík stad, Arnhildur Pálmadóttir, arkitekt och ägare av SAP arkitekter, och Sigríður Ósk Bjarnadóttir, hållbarhetschef vid Hornsteinn/BM Vallá.

—

Medarrangör: SUSTAINORDIC
Deltagare: 30

Oktober

6.10
SEEDS Dokumentär och debatt

Visning av dokumentären *The Vasectomists* och diskussion i form av ett World Café.

—

Medarrangörer: SEEDS Iceland, The WHY Foundation, GAIA Iceland
Deltagare: 25

31.10
Meet the Nominees for the Nordic Council Environment Prize 2022

Seminarium på Nordisk kulturkontakt i Helsingfors, dagen före Nordiska rådets prisutdelning. De sex nominerade till miljöpriset presenterade sina projekt och deltog i en diskussion ledd av Marianne Sundholm (YLE).

—

Deltagare: 20
Personer som såg strömningen: 650

November

24.11
Genforestil fremtiden (Re-Imagining the Future)

Tvärvetenskapligt samtal om framtidsföreställningar och fiktion. Medverkande: Azucena Castro, ph.d. i spanska och litteratur och postdoc vid Stockholm Resilience Centre, Skúli Skúlason, professor i biologi vid Hólar Universitet och Sverrir Norland, författare, översättare och utgivare.

—

Medarrangör: Sekretariatet för Nordiska rådets litteraturpris
Deltagare: 34

27.11
Cirkulär jul

I anknytning till Nordens hus adventsprogram stod vi värd för en julklapps swap market och en verkstad i silkestryck. Aktiviteterna hade som mål att inspirera till ett mer grönt och cirkulärt tänkesätt kring julen.

—

Deltagare: 270

29.11
Klimatkris, demokrati och kollektiv handling

Paneldiskussion för att diskutera konflikterna i arbetet med klimatföreningen och hur vi tillsammans kan arbeta för en bättre framtid. Deltagare i panelen: Auður Önnu Magnúsdóttir, administrativ direktör för Landvernd, Þorgerður María Þorbjarnardóttir, miljöaktivist, Bjartmar Oddur Þeyr Alexandersson, journalist samt Katrín Oddsdóttir, advokat.

—

Deltagare: 15

December

9.12
SEEDS Dokumentär och debatt

Visning av dokumentären *At Home in the World* och diskussion i form av ett World Café.

—

Medarrangörer: SEEDS Iceland, The WHY Foundation
Deltagare: 50

Islands statsminister Katrín Jakobsdóttir och Finlands statsminister Sanna Marin på besök i Nordens hus 22.11. Foto: Eyþór Árnason.

6.

Produktion av ukrainsk konst och kultur

Tack vare en tilläggsbeviljning på 1 MDKK kunde Nordens hus under 2022 inleda ett projekt kring ukrainsk konst och kultur. Med projektet vill vi arbeta med och för de ukrainare som har flyttat undan kriget till Island och Norden. Projektet ämnar också skapa en dialog med lokalbefolkningen, inte minst genom konst och kultur, men också genom att etablera mötesplatser.

Redan under sommaren kunde vi genom organisationen Artists at Risk erbjuda ett tre månaders konstnärsresidens till curatorn Yuliia Sapiga från Lviv. Hon tillträdde genast som curator vid Nordens hus och planerade både enskilda evenemang och en samtidskonstutställning att visas 2023. Efter att residensperioden upphörde anställde vi henne på halvtid i Nordens hus. Ett av de första evenemangen var firandet av Ukrainas nationaldag 24 augusti där vi erbjöd program för både barn och vuxna. Evenemanget var välbesökt och även media uppmärksammade det brett. Under hösten höll vi tre familjeverkstäder där vi behandlade Ukraina genom litteratur, konst och animation och en serie föreläsningar om ukrainsk konst för vuxna. Därutöver stod vi värd för månatliga träffar där ukrainare kunde mötas och tala om krig, trauma, hopp och vardag.

Under hösten arbetade vi också med planeringen och förberedandet av konstutställningen *How Did I Get to the Bomb Shelter* där sju ukrainska samtidskonstnärer utforskar teman som relaterar till deras personliga upplevelse av kriget. Utställningen öppnar den 4 februari 2023 i Nordens hus utställningshall Hvelfing.

Projektet innefattar också möjligheten att genomföra mindre projekt i samarbete med de övriga nordiska kulturinstituten och de baltiska kontoren. Under hösten har vi stått i dialog med dem och bett dem inkomma med projektförslag att förverkliga under 2023.

Firande av Ukrainas självständighetsdag 24.8 med bl.a. musik av ukrainska Make Like a Tree. Foto: Eyþór Árnason.

7. Integrering av hållbar utveckling, jämställdhet och ett barn-rätts- och ungdoms-perspektiv

Samarbetsministrarna har beslutat att jämställdhet, ett barnrätts- och ungdomsperspektiv, samt hållbar utveckling (härunder Agenda 2030) ska integreras i all nordisk verksamhet. I planläggning och genomförande av projekt och insatser ska institutionen därför sträva efter att aktivt stärka kopplingarna mellan sin verksamhet och målsättningarna knutna till dessa tre områden och säkerställa att den egna verksamheten bidrar till att främja arbetet med integreringen av dessa.

Ovannämnda kriterier är centrala för all verksamhet i Nordens hus och varje projekt utvärderas utifrån dem. Vi ser till att det finns ett barnperspektiv i all verksamhet och att könsfördelningen är jämn i mån av möjlighet.

Som tidigare nämnt är hållbarhet centralt för Nordens hus. Vi har tillsatt en grön arbetsgrupp inom personalen och arbetar vidare på att ta fram långsiktiga riktlinjer för en mer hållbar organisation och verksamhet.

8.

HR, ekonomi och administration

Under 2022 hade Nordens hus 15 anställda på nordiska kontrakt, varav 9 var i 100% anställning, och 4 i 50-75% anställningar. Totalt arbetade 26 medarbetare i Nordens hus, varav 11 var anställda på timlön eller projektkontrakt.

Av de 26 som arbetade i Nordens hus 2022 var 20 kvinnor och 6 män och de var i åldern 20-56 år. Vi hade 16 isländska medarbetare, 4 från Danmark, 1 från Finland, 1 från Norge, 1 från Färöarna, 1 från Nederländerna, 1 från Iran och 1 från Ukraina.

År 2022 anställde vi 2 nya medarbetare på nordiska kontrakt och 5 medarbetare med nordiska kontrakt slutade.

Vi hade 3 praktikanter under hösten. Två av dem kom från Danmark och en från Finland.

Personalen valde en representant att delta i styrelsemötena.

På vår ekonomiavdelning har vi 1,5 anställda.
Vi använder ett digitalt system för godkännande av fakturor. Samtliga utbetalningar godkänns av två personer – ansvarig beställare och direktören – innan de går till betalning. Funktioner för uträkning, godkännande och utbetalning av löner är fördelade på bokföraren, ekonomichefen och direktören.

9.

Kommu-nikation

Nordens hus följer Nordiska ministerrådets kommunikationsstrategi både digitalt och i tryck. Nedan presenteras en kort översikt av Nordens hus närvaro och genomslagskraft på diverse digitala medieplattformar och live-stream sändningar.

Nordens hus hemsida används för att informera om husets aktiviteter och om nordiskt samarbete. Antalet användare 2022 av hemsidan var 48 207 varav 50% islänningar. Utöver hemsidan är vi aktiva på sociala medier; Facebook, Instagram och nu nyligen TikTok.

Nordens hus Facebook-sida är ett viktigt medium där vi delar alla våra evenemang. Vi har behållit ett konstant antal följare och har nu 13 100. 71% av följarna är från Island och resten av Norden står för totalt 13%. På Nordens hus Instagram-sida steg antalet följare med mer än 20% i förhållande till 2021 och vi har nu 3664 följare. Av Instagramföljarna är 47% från Island. Den nästtörsta gruppen är från USA med 7% och därefter följer de nordiska länderna med Danmark i toppen med 6%. 72% av följarna på Instagram och Facebook är kvinnor. Kvinnor i åldern 35–44 representerar den största gruppen med 20% av det totala antalet användare i båda medier.

I september 2022 började vi använda TikTok och har nu fått runt 600 likes. På TikTok kommer vi att dela lite annorlunda och "lättare" innehåll än på våra andra sociala medier. Vi hoppas att vi med detta medium kan nå en yngre åldersgrupp på 14–25 år.

Vi har fortsatt att strömma begivenheter från Nordens hus men vi anser att det är viktigt att överväga vad som strömmas. Strömningen är viktig ur en tillgänglighetsaspekt men vi vill också värna om den personliga känslan i att mötas på plats och ställe i ett mindre evenemang.

Alla våra upptagningar finns på Vimeo och på vår hemsida länkar vi till dem via vår NH channel. Evenemanget med flest visningar 2022 var Den internationella dagen med nästan 5 000 visningar. Alla topp 5 evenemang har arrangerats av Norden i Fokus och de har mellan 1 500–5 000 visningar. Därefter kommer seminariet *Why Don't you just marry (an Icelander)?* med 685 visningar och GoetheMorphIceland* Talking Objects Lab seminariet *Unexpected Reasons 2* med 324 visningar.

10.

Nordisk nytta

Nordens hus var den första nordiska kulturinstitutionen som grundades och hade från start ett tydligt uppdrag i att skapa en bro mellan Island och det övriga Norden – en kulturbro. Under 54 års tid har ett aktivt kulturutbyte ägt rum och den inverkan institutionen haft över tid är ovärderlig. Flera generationer har vuxit upp med Nordens hus som en naturlig del av deras liv och kultur och många islänningars bild av Norden och nordiskt samarbete smälter samman med Nordens hus.

Som institution är Nordens hus förtrogen med sitt uppdrag och arbetar strategiskt med att nå så bred nordisk nytta som möjligt med sitt varierade program. Ett djupgående målgruppsarbete har lett till att tusentals barn på Island har fått ta del av nordisk konst och kultur och lära sig om nordiskt samarbete. Nya satsningar gällande nyanlända kommer att ge motsvarande avtryck under de kommande åren. Tack vare programmet Norden i Fokus fördjupas institutionens möjligheter att ta del av den politiska diskussionen och Nordens hus är en naturlig plats för samtal om samhälleliga frågor.

Med Vision 2030 och inriktningen på social hållbarhet kommer Nordens hus inverkan att bli än mer tydlig på både ett lokalt och nordiskt plan.

11.

Årsräken-skap

Resultaträkning 2022

Not	Intäkter	Budget 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
	Basbeviljning från Nordiska ministerrådet	209 961 000	209 961 000	215 841 000
1	Nationella bidrag	7 000 000	7 120 000	11 174 519
	Övriga intäkter	12 500 000	14 086 792	10 945 369
	Finansiella intäkter	250 000	2 559 319	141 020
2	Projektmedel från Nordiska ministerrådet	201 960 007	222 315 701	83 344 765
	Andra externa projektmedel	6 000 000	122 928	0
	Summa intäkter	**437 671 007**	**456 165 740**	**321 446 673**
	Kostnader			
	Personalkostnader	-185 543 646	-177 504 528	-169 869 059
	Varor och tjänster	-197 962 500	-97 157 970	-63 234 620
	Bidrag till externa projekt	0	0	0
3	Övriga kostnader	-81 535 443	-82 107 792	-76 696 535
	Summa kostnader	**-465 041 589**	**-356 770 290**	**-309 800 214**
	Årets överförda medel	**-27 370 582**	**99 395 450**	**11 646 459**

Funktionsuppdelade kostnader

Not		Budget 2022	Realiserat 2022	Realiserat 2021
	Basaktiviteter	276 804 363	271 485 865	267 881 033
	Egna bidrag till externa projekt	0	0	0
4	Tilläggsbeviljning från NMR	150 000 000	49 882 128	0
	Gemensamma kostnader	0	0	0
5	Administrationskostnader	37 987 226	35 402 297	41 919 181
	Summa kostnader	**464 791 589**	**356 770 290**	**309 800 214**
	Verksamhetsområde 1-4			
	Basaktivitet	230 229 203	245 099 266	-
	Egna bidrag till externa projekt			
	Externt finansierade projektkostnader	-13 500 000	-7 413 751	-
	Summa verksamhetsområde	**216 729 203**	**237 685 515**	**-**

Balansräkning 31.12.2022

Not	Tillgångar (aktiver)	31.12.2022	31.12.2021
	Försäljningslager	0	0
	Kundfordringar m.m.	3 735 458	6 275 944
	Moms tilgode	0	1 527 419
	Periodavgränsningar	5 182 646	70 643
	Kassa och bank	181 370 790	86 182 648
	Summa tillgångar	**190 288 894**	**94 056 651**
	Skulder (Passiver)		
	Leverantörsskulder m.m.	-11 541 351	-11 371 137
	Projektförskott	0	0
6	Projektförpliktelser	-106 127 446	0
	Periodavgränsninga	-6 276 320	-9 609 741
7	Överförda medel	-66 343 777	-73 075 773
	Summa skulder	**-190 288 894**	**-94 056 651**

Not 1: Nationella bidrag

	Resultat 2022	
Ríkissjóður ísl. Húsafriðunarsjóður	630 000	ISK
Ríkissjóður ísl. Húsafriðunarsjóður	6 020 000	ISK
Auðlind-minningarsj.Guðm.stötte Pavillio	200 000	ISK
Ríkissjóður Ísl. Húsafriðunarsjóður	270 000	ISK
Total	**7 120 000**	**ISK**

Not 2: Projektmedel från Nordiska ministerrådet

	Resultat 2022	
Intäkter barn- och ungdomslitt.pris	20 745 312	ISK
Ukraina projekt 2022-2023	19 896 008	ISK
Intäkter litteraturpris	20 745 312	ISK
Intäkter miljöpris	16 275 328	ISK
Intäkter Norden i Fokus	8 729 841	ISK
Renoveringsprojekt i Nordens hus 2022-2023	135 923 900	ISK
Total	**222 315 701**	**ISK**

Not 3: Övriga kostnader

	Resultat 2022	
Bankutgifter och kursnedgång	2 505 377	ISK
Barn- och ungdomslitteraturpris	-14 904 888	ISK
Lyftet för barn- och ungdomslitteraturpris	-1 041 839	ISK
Litteraturpris	-16 723 412	ISK
Miljöpris	-9 379 672	ISK
Norden i Fokus	-6 204 462	ISK
Ett grönt nordiskt kulturliv	-14 192 137	ISK
En konkurrenskraftig nordisk kultursektor	-16 061 194	ISK
Ett tillgängligt, inkluderande och jämställt kulturliv i Norden	-6 105 565	ISK
Total	**-82 107 792**	**ISK**

Not 4: Tilläggsbeviljning från NMR

	Budget 2022	Resultat 2022
Renoveringsprojekt NOREY	150 000 000	44 843 768
Ukraina projekt	0	5 038 360
Total	150 000 000	49 882 128

Verksamhetsområde 1-4

1: Programverksamhet

1	Basaktivitet	118 854 283	128 183 498
	Egna bidrag till externa projekt	0	0
	Externt finansierade projektkostnader	-13 500 000	-7 149 161
	Summa Programverksamhet	105 354 283	121 034 337

	2: Bibliotek		
2	Basaktivitet	35 750 709	33 651 228
	Egna bidrag till externa projekt	0	0
	Externt finansierade projektkostnade	0	-264 590
	Summa Bibliotek	35 750 709	33 386 638
	3: Ledning och styrelse		
3	Basaktivitet	28 103 061	25 577 644
	Egna bidrag till externa projekt	0	0
	Externt finansierade projektkostnade	0	0
	Summa verksamhetsområde 3	28 103 061	25 577 644
	4: Fastighetskostnader	**Budget 2022**	**Resultat 2022**
4	Basaktivitet	47 521 150	57 686 897
	Egna bidrag till externa projekt	0	0
	Externt finansierade projektkostnade	0	0
	Summa verksamhetsområde 4	47 521 150	57 686 897
	Total	**216 729 203**	**237 685 515**

Not 5: Administrationskostnader	**Budget 2022**	**Resultat 2022**
Andra utg. utlandstillägg, skolavgifter barn, personalutveckling, kaffe, gåvor	17 089 726	14 176 09
Nätverk	8 000 000	11 151 876
Kontor och administration	3 992 500	4 597 692
Utgifter för styrelse och resor	8 905 000	5 476 630
Total	**37 987 226**	**35 402 297**

Not 6: Projektförpliktelser

Projekt	**Utbetalt**	**Använt**	**Diff**
Renoveringsprojekt NOREY	138 372 000	45 424 964	92 947 036
Ukraina projekt	19 500 000	6 319 590	13 180 410
Kontor og administration		3 992 500	4 597 692
Total	**157 872 000**	**51 744 554**	**106 127 446**

Not 7: Eget kapital

Eget kapital per 31/12 2021	**73 075 773**
Härav basmedel till 3 månaders drift	48 000 000
Medel till annat	25 075 773
Renoveringsprojekt NOREY	-92 947 036
Ukraina projekt	-13 180 410
Årets resultat	99 395 450
Eget kapital per 31/12 2022	**66 343 777**

Not 8, Fria tjänster/hyra med mera

Not		**2022**	**2021**
i	Fri hyra	0	0
ii	Fria personalresurser	2 208 000	2 940 000
	Andra fria driftsaktiviteter	0	0
	Summa	**2 208 000**	**2 940 000**

Not i: Nordens hus betalar inte hyra för marken den står på enligt avtal med Reykjavik kommun. Avtalet gäller i 50 år från 2017. Hyresvärdet är okänt.

Not ii: Under 2022 hade vi tre praktikanter. De kom från Finland och Danmark, ca 5 månader var.

Not 9: Hyra och leasing

Hyresavtal	Nordens hus har inte haft några hyresavtal under året 2022

Not 12: Semesterlön 2022

NOREY har 13 anställda på nordiska kontrakt, som arbetar mellan 50-100%.

För att tydliggöra semesterförpliktelser har vi räknat ut hur stor del av 2022 lönen som består av semesterupptjäning från 2022.

Totalsumman är 4.245.462 ISK, och beräknas som en del av lönen och är en del av lönebudget 2022.

Norræna húsið
Sæmudargötu 11
102 Reykjavík
+354 551 7030
info@nordichouse.is

www.nordichouse.is

Nordens Hus